

Jaarrede 2006 – ‘Op naar 2008’

In het najaar van 2008 bestaat de VGN 50 jaar.

Het bestuur wil dit op een passende wijze vieren.

Zo'n feest moet worden voorbereid. In mijn jaarrede voor het verenigingsjaar 2006 start ik er mee.

Het bestuur wil in 2008 alle leden een speciale en ‘dikke’ uitgave van ons blad Kleio aanbieden met als thema ‘de schatkamer van de geschiedenisdocent’.

We weten dat geschiedenisdocenten decennialang met eigen producten hun onderwijs hebben verrijkt. Deze producten liggen vaak op de plank of in de kast. Ze zijn karakteristiek voor de periode waarin zij zijn gemaakt en gebruikt. Als we deze producten op een aantrekkelijke manier ‘in een keten kunnen zetten’ dan krijgen we een beeld van de ontwikkeling van het geschiedenisonderwijs in de laatste vijftig jaar. Wilt u op een rustig moment eens kijken wat u liefdevol heeft bewaard? Wat zou u een plek willen geven? We willen er graag met u over doorpraten, of u nu meer dan veertig of minder dan één jaar ervaring heeft. In de loop van dit jaar komen we hierop terug.

2008 is ook het jaar om breed uit te dragen waarom het geschiedenisonderwijs zo fijn, zo inspirerend en zo vruchtbaar is. In gesprekken met vakgenoten over ‘het vak in de klas’ neem ik enthousiasme en gedrevenheid waar, en niet het sombere beeld dat journalisten of politici denken te zien.

Geschiedenisdocenten genieten regelmatig van hun vak, van het contact met de leerlingen en van het steeds betere lesmateriaal. Gretig gebruiken ze nieuwe mogelijkheden die hen met name via de digitale weg worden aangeboden. Instellingen als het Nationaal Archief, Anno, de Koninklijke Bibliotheek, de omroepen brengen op een doordachte wijze hun schatten ‘in de school of in de klas’. Onderwijswebsites als Histocasa of de community geschiedenis van kennisnet bieden wegen voor aantrekkelijke instructie of voor eigen onderzoek door leerlingen.

De eigen historische omgeving van de school is na enkele decennia van stilte opnieuw een inspiratiebron geworden. In lokale of regionale historische verenigingen vinden geschiedenisdocenten bondgenoten voor ‘het buiten school ontdekken en leren’. Tijdens bezoeken van amateur-historici op school of via gezamenlijke projecten blijkt hoezeer leerlingen de contacten met oudere generaties op prijs stellen.

Hun verhalen gecombineerd met de nu ruim beschikbare sprekende beelden boeien leerlingen. Het zijn rust-

momenten op scholen waar leerlingen in het kader van nieuwe onderwijsopvattingen ‘zelfverantwoordelijk’ moeten zijn.

Wordt het geen tijd om de samenleving hiermee te confronteren? Kunnen wij in het VGN-feestjaar 2008 in een bepaalde week geen ‘prachtles’ voor volwassenen verzorgen in de plaats waar we werken? Met zo'n reclame voor het geschiedenisonderwijs slaan we onderwijsmanagers die een lage dunk hebben van de mogelijkheden van goed geschiedenisonderwijs de argumenten uit de hand. Kan de VGN zo'n happening organiseren? Niet zonder uw steun! We willen weten wat u kunt en wilt doen. We hebben een projectgroep nodig die stimuleert en coördineert. Bondgenoten voor deze actie vinden we bij de instellingen waarmee de VGN regelmatig contact onderhoudt. Ook voor dit onderdeel komen we binnenkort met vragen bij u terug. U maakt het ons makkelijk als u zich via onze website als ontvanger van de VGN e-mail nieuwsbrief (VMBO of Havo/Vwo) aanmeldt.

Zoals het hoort bij een 50-jarig feest kijken we in 2008 niet alleen terug maar ook vooruit. Hoe denken de jongere generaties geschiedenisdocenten dan over de toekomst van de VGN? Een vraag waarop we antwoord zullen krijgen als we er in slagen hen te winnen voor het lidmaatschap van de VGN.

Net als het voortgezet onderwijs staat de VGN voor een generatiewisseling. Heel wat geschiedenisdocenten nemen afscheid van de VGN wegens het bereiken van FPU of pensioen. Jammer, we zouden graag het contact met hen als seniorleden willen behouden. Via de website krijgen we spontaan nieuwe aanmeldingen. Maar het is niet genoeg, we missen nog een beduidend deel van de nieuwe geschiedenisdocenten in het voortgezet onderwijs, met name docenten werkzaam in het VMBO.

Door mijn werk op school en in de VGN kom ik met jonge geschiedenisdocenten in contact. De manieren waarop ze in het onderwijs hun weg vinden bemoedigen mij. Ik roep dan ‘dit goud moet je niet laten liggen’. Ik zou hen graag als nieuwe leden van de VGN willen verwelkomen. Dit kan niet zonder gerichte acties en uw steun. In het bijzonder zoeken we steun bij onze leden die werkzaam zijn op de lerarenopleidingen of zij die in hun school betrokken zijn bij de interne opleiding van docenten.

We hebben nu 2130 leden, het zou mooi zijn als we in 2008 op een aantal van 2500 leden zitten. Ledenwerving is de komende twee jaar voor het VGN bestuur een nieuw speerpunt. Zo zoeken we onder de VGN leden iemand die de werving wil stimuleren en coördineren. Is het iets voor

een vGN'er die door het vertrek uit het onderwijs meer vrije tijd krijgt?

De generatiewisseling is ook zichtbaar onder de actieve leden. Oudere actieve leden kondigen hun vertrek aan. Niet zonder moeite vinden we geschiedenisdocenten uit jongere generaties bereid tot de commissies of tot het bestuur van de vGN toe te treden. Per saldo daalt echter nog steeds het aantal actieve leden. Het lijstje met namen van leden die zo'n vijf jaar geleden aangaven 'iets voor de vGN te willen doen' blijkt niet meer up-to-date. We willen deze lijst in 2006 graag vernieuwen. Ook dan is het fijn als we over uw e-mailadres beschikken. Naast dit lijstje zijn we blij met de tips van vGN leden.

Kunt u zelf niet actief worden maar kent u wel geschikte personen voor een actieve rol in de vGN, dan is een telefoongesprek met een lid van het bestuur een waar geschenk.

Kleio en onze website zijn ons visitekaartje naar buiten, zeker op weg naar 2008. Over onze website zijn we niet tevreden (zie ons jaarverslag). Met steun van het bedrijf achter Histocasa wordt gewerkt aan een professionele website die op een makkelijke wijze vanuit huis door actieve leden kan worden gevuld en aangepast. Om inhoudelijke eenheid te bewaren geven we een kleine webredactie de supervisie. Het gekozen systeem is zo eenvoudig dat de benodigde technische kennis in de loop van 2006 in een dagdeel kan worden geleerd.

Kleio wordt binnen en buiten onze vereniging geprezen, en dat moet zo blijven. Dit wordt een klus nu eindredactrice Tineke Bogaerts in 2006 afscheid neemt en andere redactieleden hun vertrek aankondigen. Samen met de Kleio-redactie onderzoeken we de gevolgen van deze veranderingen en hopen we bekwame opvolgers in de redactie te vinden.

Deze veranderingen brengen structureel hogere kosten met zich mee. Daarom heeft het bestuur besloten om op 1 maart slechts een voorlopige begroting naast het jaarverslag op onze website te plaatsen. Zo hebben we nog tijd om de gevolgen voor de vGN financiën zichtbaar te maken. We willen op de jaarvergadering in Utrecht op 31 maart een definitieve begroting aanbieden.

In 2006 reiken we traditiegetrouw de tweejaarlijkse Huib de Ruyterprijs uit. Dit jaar hebben actieve vGN leden gezocht naar een vGN'er die jarenlang zijn vakgenoten hielp aan concreet en getest lesmateriaal, en nieuwe didactische mogelijkheden voor alle schoolsoorten zichtbaar maakte. Jan de Vries, vakdidacticus in Nijmegen en eerder docent in het vmbo in Utrecht is dit jaar de uitverkorene. Vele geschiedenisdocenten hebben de laatste jaren in Nijmegen kennis gemaakt met vormen van actief leren waar Jan en de groep vakgenoten die hij leidt, voor staan. We reiken Jan de prijs uit op een landelijke dag voor Lio's geschiedenis in Nijmegen op 27 maart. Jan stelt 'deze omgeving' erg op prijs. Ook hij wil hen graag voor de toekomst aan het geschiedenisonderwijs en aan de vGN binden. Meer informatie over het werk van Jan en over de achtergrond van de Huib de Ruyterprijs vindt u in dit nummer van *Kleio*.

'Verre Buren' en de jaarvergadering van de vGN

Presentatie en rondleiding in het Moluks Historisch Museum, hoek Kruisstraat/Biltstraat in Utrecht op vrijdagmiddag 31 maart a.s. om 15.00 uur, gevolgd door de jaarvergadering circa 16.45 uur.

Informatie over het programma en de jaarstukken: www.vgnkleio.nl
Geef u op via: info@vgnkleio.nl of bij vGN-secretaris Jan-Maarten de Wit.
Zie voor een routebeschrijving: www.museum-maluku.nl

Aan het einde van deze jaarrede vraag ik nog uw aandacht voor twee actuele ontwikkelingen.

In de vernieuwde tweede fase blijft het vak geschiedenis naast wiskunde en economie een verplicht profielvak. Het vGN bestuur geniet van deze 'opsteker'. Wat nog zeker leek in juli 2005 stond begin februari 2006 weer onder grote spanning. De lobby van het vak aardrijkskunde voor een gelijkstelling van aardrijkskunde en geschiedenis in het verplichte deel leek via een amendement succesvol te worden. Tot vlak voor de stemming hebben we onze argumenten voor geschiedenis als verplicht vak voor de fracties herhaald. We kregen daarbij steun van individuele vGN leden die hun eigen brieven of e-mailberichten richting parlementair Den Haag verzonden. We danken hen en ook de vGN leden die ons de afgelopen maanden bij ons werk hebben aangemoedigd.

In 2005 hebben we een enquête gehouden over de vernieuwde onderbouw. Geschiedenisdocenten van tachtig scholen hebben ons waardevolle gegevens verstrekt over de ontwikkelingen op hun school en over hun visie op gangbare vernieuwingsgedachten. Deze gegevens hebben we met opzet nog niet naar buiten gebracht omdat we de publicatie willen koppelen aan een brede vervolgactie. Onderdeel van deze vervolgactie zijn een kritische beschouwing van de nieuwe leermiddelen voor de leergebieden en de vervaardiging van een lijst van eisen waaraan projecten moeten voldoen om de door de samenleving gewenste historische vorming te garanderen. Op deze wijze geven we gehoor aan wensen van vele docenten die de enquête invulden.

Wilt u reageren op deze jaarrede komt dan op vrijdagmiddag 31 maart naar het Moluks Museum in Utrecht. Het programma vindt u op de website. Meldt u zich wel even aan. Dit is prettig voor de organisatie.

Wilt u deze jaarrede en de jaarverslagen graag per post ontvangen, laat mij dit dan even weten. Mijn adres vindt u voor in *Kleio*.

Namens het bestuur van de vGN,
Peter Wester, voorzitter